

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De Monstris Et Monstrosis, Qvam Mirabilis, Bonvs, Et
Ivstvs, In Mvndo Administrando, Sit Devs, Monstrantibvs**

Stengel, Georg

Ingolstadij, 1647

Capvt XIII. Cur, & quàm monstrosos diaboli faciant eos, quos insident?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51168](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51168)

CAPVT XIII.

Cur, & quàm monstrosos diaboli faciant
eos, quos insident?

§. I.

Homines quosdam à malis spiritibus verè
insideri.

Venio ad alterum modum, aut spe-
ciem monstrosorum diabolicorū.
Neque enim ipsi duntaxat hor-
rificè monstrosos se se mortalibus aspi-
ciendos exhibent, sed etiam admodū mon-
strosos faciunt energumenos, in quos in-
grediuntur. Hoc antè, quàm demonstrarem,
prius ostendendum est, an Spiritus isti, &
quomodo in homines intrent? Sunt enim,
qui cum Leuino Lemnio putent, energu-
menos, qui à dæmonibus possideri dicun-
tur, naturalibus tantum morbis laborare,
non verò à dæmonibus possideri. Sunt qui
animas quasdam jam olim defunctorū ar-
reptitios inuadere arbitrentur. Priores er-
roris arguit, quòd nulla morbi vis doce-
re homines possit, vt omniū gentium lin-
guis loquantur. Audimus enim simplices,
rusticos, illiteratos à spiritibus his infessos

Leuin.
Lemn. l. 2.
de occulto
naturæ
cap. 2.

E e 2

nunc

nunc Latinè, nunc Græcè, nunc Hebraicè, nunc alijs idiomatis conuicia iacentes. Quis morbus est, qui futura, aut absentia mortalibus patefaciat? Ex energumenis autem talia intelliguntur, vti & occulta astantium peccata non rarò propalam reuelantur. Denique quis morbus tantas ægroto dat vires, vt eum catenis astrictum vix quatuor validis lacertis viri possint cohibere; aut etiam vt è templi pauimento, per aërem, vsque ad fornicem summum tholámue se se queat extollere? Ægrotat profectò mente, quisquis hos effectus morbis naturalibus ascribit. Posteriores autem, qui animabus defunctorum hæc attribuant; eodem argumento confutantur, quis enim illis hanc futura cognoscendim vim tribuit? quis linguas docet? Et verò vel animas separatas fateri, est concedere spiritus, qui si ad corpora pertinentes, sine corpore existere possunt, quanto magis existere poterunt, sine corpore, Spiritus ad corpora non pertinentes? Plura contra hos cumulat Tostatus argumenta.

Tostatus
Abulens.
q. 124. in
cap. 8.
Matthæi.

§. II.

Idem è sacris litteris docetur.

Sed contra vtrosq; experientia quoque,

&

& scriptura perorat. Experientia quidem, quia non solum tot antiquæ & recentes extant historiæ, sed etiam oculi mille testantur, se talia vidisse, qualia neq; morbus ullus, neq; vlla defuncti anima posset facere, dum adiurantur, exorcizantur & datis manifestissimis signis eijciuntur nigri isti hospites. Clarissima etiam de hac re est scriptura, immò ipsius Christi sententia, & facta. Quot enim ipse dæmones, diuersis locis & modis, exturbauit? Eiusdem sententiæ fuerunt illi, qui *obtulerunt ei multos demonia habentes, & eiciebat spiritus verbo.* Omnia in Euangelistis sunt plena. Frustra etiam Dominus Apostolis dedisset potestatem in dæmones exterminandos ab hominibus, si nulli dæmones eos possiderent. Frustra Euangelium fidemq; hoc signo confirmasset. Frustra etiam regulam expellendorum quorundam dæmonū illis tradidisset. Atqui dedit eis eam potestatem: *Et dedit illis potestatem curandi infirmitates, & eijciendi demonia.* Item voluit fidem hoc signo confirmari: *Signa autem eos, qui crediderint, hac sequentur: in nomine meo demonia eicient.* Sed & regulam hanc dictauit: *Hoc genus demoniorum non eicitur, nisi per*

Matth. 8.

16. 28.

Matth. 4.

24.

Matth. 9.

32.

Math. 12.

22.

Marc. 3.

15.

Marc. 16.

17.

Matth. 17.

20.

orationem & ieiunium. Vsurparunt hanc potestatem & regulam Apostoli, & omnes ferè Sancti prodigiorum patratores. Quin & blasphemi illi Iudæorum principes, dum per summam contumeliam Christo dixerunt: *demonium habes*; itemque: *Quid ipsum auditis? demonium habet*; ac rursus: *In principe dæmoniorum eicit demonia*; opinati sunt utique, aliquos à dæmonijs inhabitari. Faceffant igitur illi atheizantes, qui, ne cogantur fateri, esse aliquos Spiritus, quod arreptitij perspicuè demonstrant, negant energumenos esse dæmonij domicilia, & incredibilia opera atque effecta morbis naturalibus ascribunt, nempe quales medici, tales Christiani, helleboro curandi. Itaque non frustra in Sacerdotali Romano posuit Ecclesia formulam exorcismi, qui non est aliud, quàm oratio & adiuratio ab Ecclesia approbata, qua nomine Christi imperamus dæmoni, ut ab homine recedat. De quo S. Cyprianus agens Demetrianum Christianorum hoste sic compellat: *O si audire eos (dæmones) velles & videre, quando à nobis adiurantur, & torquentur spiritualibus flagris, & verborum tormentis de obsessis corporibus eijcuntur*

Ioan. 8.
48.

Luc. 11.
15.

S. Cypr.
ad Deme-
trianum.

*tur, quando eiulantes, & gementes voce hu-
mana & potestate diuina flagella & verbera
sentientes venturum iudicium confitentur.*

§. III.

Quid sit, à damone infectum esse?

Ut autem homo à damone infectus di-
catur, necesse est quidem, sed non sufficit,
vt in eo insit tanquam motor illius, sed in-
super requiritur, vt in eum habeat quandã
potestatem. Neutrum sine altero sufficit.
Acceptit in Iob potestatem satan, vti in
S. Antonium, in S. Franciscum Xauerium
verberandũ, non tamen isti obsessi dicun-
tur, quia in illis non fuit Satan. In mul-
tis rebus est Satan, qui & post acceptam
buccellam in Iudam introiuit, non tamen
tunc obsessus est Iudas, quia non habuit in
eum agendi potestatem. Dicitur igitur in
eum intrasse, quia Christi vendendi sug-
gessit consilium; teste Didymo. Quod ex
Ioanne constat sic accipiendum, ait enim:
*Cum diabolus iam misisset in cor, vt traderet
eum Iudas. vbi insinuatur, aliquando, idem
esse introire & mittere in cor.* Pertinet er-
go ad infectionem etiam potestas mouendi
ac scruendi in possessum; quam sanè pote-
statem, dum exerit, non rarò monstra ex

Iob. 1.

Ioan. 13a
27.

Dydimus
l. 3. de spi-
rit. S. Ios
an. 13. 2.

Et 4 homi-

- hominibus quodammodo facit, & sæpe numero mirificè eos deformat; sæpe sensum vsu priuat, mutos, surdos, insanos, phreneticos reddit. Hac de caussa *mulier Chananea clamauit: Miserere mei, Domine, fili David: filia mea malè à demonio vexatur.* Quo verbo passim vtuntur Euangelistæ. Estque atrox vexatio belluæ istius. Quosdam cæcos, quosdam mutos, quosdam surdos efficit. Hinc legimus: *Oblatus est ei demonium habens, cæcus, & mutus, & curauit eum ita, vt loqueretur, & videret.* Alio loco surdum & mutum sanauit, cui spiritus iste vtrumque sensum ligauerat. Quod si quis vult audire vexationem grauiorè, audiat patrem genibus prouolutum ante Christum & orantem: *Domine, miserere filio meo, quia lunaticus est, & malè patitur: nam sæpe cadit in ignem, & crebrò in aquam.* Ac ne quis morbum, non spiritum id fecisse putaret; sequitur: *Et increpauit illum IESVS, & exiit ab eo demonium, & curatus est puer ex illa hora.* An non prodigium fuit, in ignem & aquam præcipitari, nec occidi? Adhuc sæuiorem describit Lucas. *Et cùm egressus esset Christus, ad terram, occurrit illi vir quidam, qui habebat demoniũ iam*

Matth. 15.
22.

Marc. 1.

34. & 5. 15
18.

Luc. 6. 18.

Math. 12.

22.

Marc. 9.

25.

Math. 17.

14.

S. Chryf.

hom. 28.

Luc. 8. 27.

iam temporibus multis, & vestimento non induebatur, neq; in domo manebat, sed in monumentis, &c. Multis enim temporibus, arripiebat illum, & vinciebatur catenis, & compedi- bus custoditus, & ruptis vinculis agebatur à demonio in deserta. Matthæus eandem hi- storiâ perstringens ait: *ocurrerunt ei duo* **Matth. 8,**
habentes demonia, de monumentis exeuntes, **286**
seui nimis, ita ut nemo posset transire per viam
illam. Lucas vnum tantum describit, no- **S. August.**
 biliorem, ut D. Augustinus putat, aut cer- **lib. 2. de**
 tere sæuiorem, ut vult D. Chrysostomus & **consensu**
 alij. Extendit sese autem frequenter hæc **Euange-**
 diaboli potestas vsque ad morbos, vsq; ad **listar.**
 cruciatus maximos, vsque ad mortem. Prius **c. 24.**
 illud itidem scriptura indicat: *Et ecce mu-* **Luc. 13.**
lier, quæ habebat spiritum infirmitatis, annis **11.**
decem & octo, & erat inclinata, nec omnino
poterat sursum aspicere. Hanc autem infir-
 mitatem à Christo expulsam, à dæmone
 procuratam fuisse, ipse Christus archify-
 nagogo respondens docuit his verbis: *Hyp-*
pocryta, unusquisque vestrum sabbato, non
soluit bouem suum, aut asinum à præsepio, &
ducit adquare? Hanc autem filiam Abra-
he, quam alligauit satanas, ecce decem & octo
annis non oportuit solui a vinculo isto, die sab-
Ee 5 bati?

bati? Eo vsque hominem malus hic hospes denormat, vt ex eo testudinem faciat, aut etiam serpentem, qui per terram reptat, morbisque & doloribus impleat.

§. IV.

Exempla eorum, quos insidens diabolus in monstra deformauit.

Testantur id etiam diuersorum Sanctorum historiae, è quibus legimus, quosdam spumasse, quosdam ignito vultu, virentibus oculis, rictu terribili, iam luporum instar vlulasse, jam more leonũ astantes rugitu terruisse, & nullam non vocem edidisse bestiarum. De S. Bernardo testatur Wilhelmus Abbas, eum à tyrannica diaboli vexatione, liberasse mulierem quandam, cuius faciem Proteus iste vsq; adeò fœdã, deformem, horribilemque; intuentium oculis obiecerit, vt non pro homine, sed pro deterrimo monstro haberetur. Qualem vultum, quales oculos, quàm luridum colorem putemus fuisse filiae illius principis parente oriundæ, quam viginti sex annorum grauissimo morbo à dæmone afflictam torture suo liberauit Theodorus Archimandrita? Qualem laruam exhibuit cacodæmon, in filia Gordiani Imperato-

Wilhelm.
Abbas
lib. 2. c. 3.

Georg.
Presbyt.
in eius
vita apud
Sur. to. 2.

Metaphr.
8. Febr.

ris, quem S. Tryphon ex illa eliminavit? Quàm terrificum fuit videre mulierem, Cerberi instar aconita vomentis, ore contorto spumantem, dentibusque, in morem irritatæ tigridis freudentem, quam proscripito malæ fidei possessore pristina incolumitati restituit Laurentius Iustinianus sanctus Venetorum Patriarcha? Nullus bufo ita fœdè tumet, vti tumuit guttur à Spiritu superbiæ inflatum illius, qui ad preces S. Catharinæ est persanatus. Refert Palladius, puerum ex quo S. Marcarius humani generis hostem pepulit, supra quàm credi potest, toto corpore intumuisse; tympanum putasses, aut vtrem inflatum; deinde, qua parte potuit, maximâ aquarum copiam, cum ingenti vocis elatione, effudisse. Quid dico, aquam effudisse? consuetum est hoc etiam hydrope laborantibus. Audierat D. Dominicum concionantem femina à dæmone inseffa, quæ, cum in frequentissima turba sederet, repentè agitata cœpit magnis editis clamoribus verba facientem interturbare. Id consilium erat maligni hostis, sed sua machina captus est. Nam vir sanctus & silentium imperavit spiritibus (quorum septem erant)

Bernard.
Iustinian.
in vita S.
Laurentij
Iust. c. 8.

Raimun.
in vita S.
Cathari-
næ. Pal-
lad. in vi-
ta S. Mar-
carij.

In vita S.
Domini-
ci lib. 2.
cap. 9.

erant) & facto Crucis signo, iussit eos facessere. Ad imperium viri, fugatus hostis hoc prodigium reliquit, vt mulier magna carbonum & sanguinis vi per os eructata, vnà cum spiritu animam expirasse crederetur. In alijs aciculæ, crines, clauis, vitrorum & ouorum fragmenta, & nescio quæ non quisquiliæ reperiuntur, quæ vti non constat, quo modo intrarint, ita etiam prodigiosè euomuntur.

§. V.

Quot mala corporibus & animabus eorum, quos insidet, inferat diabolus?

Atque vt manifestius fiat, quanta vastatione hominem destruat malus iste inhabitator, annumerabo, quid in alijs, atque alijs vel corrumpat, vel efficiat, vt monstri sint. Siquidem 1. sensus inuadit eorumq; organa hebetat, aut opprimit. Hinc in Euangelio legimus, alios excæcatos, alios exsurdatos, alios elinguatos, aut certè mutos factos; quemadmodum & grandæuam illam mulierem, quæ neque oculis, neque auribus quidquam amplius haurire quirit, dæmone organa horum sensuum obstruente; de qua Wilhelmus S. Theodorici Abbas memorat. 2. Vires depopulatur,

Wilhelm.
S. Theodorici. in

populatur, vt se loco mouere nequeant, sicut puella, cuius meminir Fortunatus, quam Stygius ergastularius ita debilitate vinctam tenuit, vt templum ingredi non posset. 3. Contrahit obsessos in globum, distrahit in lineam, torquet in omnes partes, vt experientia quotidiana sub oculos ponit, & mulier Euangelica suo exemplo testatur, de qua supra recensuimus; nec non Eutyechius miserrimè distortus ac volutatus, de quo Georgius Presbyter. 4. Vi impellendi quosdam sursum attollit, vt mulierem à S. Bernardo Mediolani curatam: alios humi applaudit, ita enim filiam principis vehementissimè in terram allisit, quam supra scripsimus, à Theodoro Archimandrita liberatam. Quosdam etiam in ignem, quosdam in aquam præcipites agit, vt Euangelium testatur. 5. Plurimos morbis & cruciatibus ita dissoluit, vt non solùm membra ad officia sua præstanda reddantur inidonea; verùm etiam vt color è vultu, gratia è genis, nitor ex oculis fugiat, formaque omnis extinguatur. Vtenim, si vires integræ sint, & singula membra suis locis consistant, officijsq; suis fungantur, venustas quædam proportioq; allu-

vita S.
Bernardi
l. 2, c. 3.
Fortunat.
in vita S.
Germani
episc. Pa-
risiensis
cap. 27.
Luc. 13. 11.
Georg.
Presbyt.
in vita
Theod.
Archim.
In l. 2. Vi-
tæ S. Ber-
nardi. c. 4°

Marc. 9.

allubescit; ita si hæc tollantur, necesse est, ipsam quoq; pulcherrimam hominis constitutionem dissolui atque destrui. Hinc quidam ex hac hominum classe, luridi, buxantesque, & instar Auernalium umbrarum incedunt, viris timendi, pueris fugiendi; præsertim si oculi igniti, velut draconum fulgurantes, accedant. 6. Imaginationem & phantasiam ita occupant, turbant, euertunt isti Spiritus, vt obsessus se ipsum pro monstro habeat, vt que non solum sibi persuadeat, se in hostes suos incidisse, belluas cruentas videre, larvas cerere, mortem præsentem habere; sed etiam vt seipsum in belluam conuersum arbitretur, eaque propter in obuios inuolet, sæuiat, eos laceret, & occidat. Talis fuit, quem gladio infesto per vrbis plateas ruentem, & quoscunque obuios petentem, teste Sozomeno, Arsacius integritati restituit. 7. Membris obsessi vtitur diabolus tanquam suis instrumentis. Neque enim tantum manibus inuadit, & vnguibus ad se accedentes; vt eos vulneret, laniet, discerpat. Neque calcibus solum impetit & percutit. Lingua illi ipsa est pro gladio; vox pro ferro est. Quam impias vomit

Sozom.
lib. 4. c. 5.

vomit blasphemias ? quanta iactat in-
 astantes conuicia ? quàm atroces calum-
 nias spargit ? quot falsis detractonibus no-
 men aliorum infamat ? Ita quidem lingua
 energumeni abutitur. Abutitur & guttu-
 re, per quod voces trudit inconditas &
 belluinas : sibilat vt serpens , rugit vt leo,
 mugit vt taurus. Sic ex latratu, Alexan-
 driæ, multi vtriusque sexus sunt deprehen-
 si, à Cerbero in potestatem redacti, vt tra-
 dit Sigebertus. Abutitur & stomacho,
 quem subinde monstrosæ voracitatis in-
 gluuie contaminat. Fuit Theodoreto te-
 ste, à vulpe Tartarea obsessus, qui tametsi,
 vno die, triginta gallinas degularet, *appe-*
titionem tamen non poterat extinguere satie-
rate. Tanta fames cum dæmone expulsa est
 à S. Macedonio, aquâ benedictâ. Hic talis
 priùs helluo, postea parua gallinæ particu-
 la fuit contentus. Alium fuisse refert Pal-
 ladius, qui trium modiorum panes, vna
 vice deuorare solebat, & eosdem mox eru-
 ctans resoluebat in vaporem. Quin supra
 omnem Erisichthonem adeò rabiosè fa-
 melicus fuit, vt, si panes deessent (quis
 enim ei pistor poterat satis pinsere ?) sua
 ipse excrementa comederet, & vt fercu-
 lo po-

Sigebertus
 ad Anno
 Domini
 517. in
 Chronic.
 Theodo-
 ret. in
 hist. SS.
 PP. lect. 13

Palladius
 in vita
 Abbatis
 Macarij
 lect. 17.

lo potus responderet, suum ipse lotium potitaret. Quis, in hoc misero homine, dubitaret spiritum immundum habitasse? Qualis hospes, tale epulum. Abutitur denique & vultu. Neque enim minaces sunt tantum obsessorum & tragici oculi, sed etiam ipse reliquus vultus horribilis est ac truculentus, quando se se vult exerere codæmon; & qualem aspectum ne in ipso Atreo finxerunt Poëtæ. Quid ita? Nimirum quales ipsi sunt maligni spiritus in oculis Dei, & in sua perturbata depravataque voluntate, tales formas plerumque coguntur etiam in arreptitijs exprimere; ut hospes vel de hospitio possit agnosci. Quin etiam non coacti, sponte sua, truces volunt videri & crudeles, ut terreant, & timeantur. Non raro certè ita pingunt genas, rugant frontem, pandunt rictum, fringunt dentes, vibrant oculos, distrahunt capillos, ut supra horrorem omnium Furiarum intuentibus horribiles ac metuendi videantur. Talia monstra ex hominibus facit Orcus, ut taceam eum etiam sæpe in ipsam animam grassari, si permittatur; siquidem dum corpora affligit, etiam in animas quædam detrimenta manant.

Sicut

Sicut enim, quando corpora bene affecta sunt, non exigua emolumenta in animas redundant; ita vice versa, eorundem molestiæ animas impediunt ab exercitio virtutum, quarum nonnulla opera vel membrorum ministerio indigent, vel certè eorum doloribus retrahuntur. Et quamvis dæmon hominum voluntatem per se impellere non possit, potest tamen inclinare, dum in corporibus illecebras excitat, & ea sensibus externis internisq; proponit, quæ magnum pondus addunt voluntati. Siquidem *corpus quod corrumpitur, aggrauat animam, & terrena habitatio deprimat sensum, multa cogitans.* Quanquam etiam habitus virtutum, quos importunus iste habitator inuenit, non extinguat, ita tamen sæpe hebetat, ut nullam possint vel modicam habere functionem; præcipuè eos, qui intellectum fulciunt, & proinde phantasmatum auxilio indigent. Dum enim validus est in phantasmata, per ea etiam obfuscat intellectum. Sic non tantum corpus fit ab hoc incola miserum & monstrosum, sed anima quoque ipsa destruitur, ut homotalis hominem non agat, sed sit quodammodo incarnatus dæmon.

Ff

sas,

Sap. 9. 15.

fas, inter maxima beneficia diuina, est vnum, à dæmone insidente liberari; &, quod pauci agnoscunt, multò maius; dæmonem ita arceri, vt nos semper volens, nunquam tamen audeat inuadere. Multos sanauit I E S V S, multa varijs beneficia contulit, quæ iussit taceri, & nemini dici: at quando, apud Gerasenos, eiusmodi hominem liberauit, dixit illi: *Redi in domum tuam, & narra, quanta tibi fecit Deus.* Quod & ipse, qui sanatus fuerat, agnouit. Nam abiit per vniuersam ciuitatem, prædicans, quanta illi fecisset. I E S V S, quem proinde, tanquam Deum, quem iussus est prædicare, agnouit.

Luc. 8. 39.

§. VII.

Sine potestate à Deo data, in neminem posse intrare diabolos.

Hæc talia igitur tantaque hominibus damna ab hoste humani generis cur inferri finit Deus? Nam sine eius nutu non inferuntur. Si enim Iobum non potuit vel in fortunæ, vel in corporis bonis attingere, nisi potestate à Mundi Authore & Governatore accepta; quantò minùs poterit in ipsum hominem intrare, & vires eius inibi vastare, sine concessa sibi à Numi-

Iob. 1. 12.
& c. 2. 6.

ne,

ne, permissaque facultate? Enimvero si neque in porcos potuit ingredi, sine eius permisso, quis credat, id illi in homines licere, nisi diuina prouidentia ita ordinante? Quanta enim daemones damna corporibus & animabus obsessorum inferant, vidimus. Si non refranarentur, omnia pessimum irent. Est in illis vis maxima, voluntas nocendi summa: &, vt scriptura ait; *Non est super terram potestas, quae comparetur ei.* Etenim, si permittantur, omnia nunc possunt operari, quae in natura pura facere potuissent; cum post peccatum naturalia in eis integra manserint, vt cum S. Dionysio, & S. Thoma scholastici Doctores tradunt. Ad has vires accedit in illis voluntas & libido extrema mortalibus damna inferendi. Cur igitur id non faciunt? manus illorum ligantur. Quod etiam ex illis Christi verbis discimus: *Simon, Simon, ecce Satanas expetuit vos, vt cribraret sicut triticum: ego autem rogavi pro te, vt non deficiat fides tua.* Impeditur igitur saepe, ne noceat; &, vt noceat, Dei debet sententiam voluntatemque expectare. Tantum potest, quantum ille permittit, qui in vnum hominem plus huic

Luc. 8. 32.

Iob. 41. 24.

S. Dionys. de diuin. nomin. cap 4. S. Thom. 1. p. q 64. a. 4.

Luc. 22. 31.

carnifici permittit, in alium minus. Cur igitur diabolo, hosti suo & hominum, permittit Deus ista? Hosti, aio? immò hosti ferocissimo, crudelissimo, immanissimo, hosti corporum tortori, & animarum insidiatori.

Claud.
lib. 1. in
Ruffin.

Quid talo immanes unquam gessisse feruntur

Vel Scinis Isthmiaca pinna, vel rupe profunda

Scyron, vel Phalaris tauro, vel carcere Sylla?

O mites Diomedis equi, Busiridis arae Clementes. Iam Cinna pius: iam Sparatace lenis

Plutoni collatus eris.

§. VII.

Varia caussa, ob quas divina bonitas hominum sinit ab insidente humani generis hoste vexari.

Cur spiritus nequam in homines ingredi gestiat, caussa in proapatulo est; adeò voluntas illius auersa est à Deo, vt quia Deo nocere nequit, saltem creaturam illius dinexet: quam etiam idcirco odit, quia Deum odit; & cui inuidet, quod Diuina maiestas, relictâ Angelicâ naturâ, in vni-

tatem

catem diuinæ hypostasis assumserit humanam. Sicut ergo homines vindicta ardentes voluptatem capiunt ex occasione ultionis, ita ille delectatur, si quibus infensus est cruciantur. Hæ diabolo causæ sunt homines arripiendi. Atqui Deus humanum genus amat, eique bene vult, bene facere cupit, cur ergo demones vel immittit illis, vel permittit, ut cum tanta clade in eos intrent? Quomodo hoc cum illius amore, cum bonitate, immò cum iustitia congruit? Congruit omnino, ut etiam hîc exclamare libeat: *Domine, in celo misericordia tua: & veritas tua usq; ad nubes. Iustitia tua sicut montes Dei, hoc est, sicut montes maximi maxima: iudicia tua abyssus multa.* Et si igitur illam infinitæ sapientiæ & providentiæ abyssum non possumus penetrare, sunt tamen nihilominus multæ claræque, etiam in hac Stygia tyrannide immittenda, vel permittenda, causæ, ut cogamur dicere: *Domine, in celo misericordia tua, circa Sanctos tuos ab omni eiusmodi vexatione immunes; in terris autem, ubi ista permittis, veritas tua usq; ad nubes; & iustitia tua sicut montes Dei.* Causæ enim sunt hominibus ex ipsa misericor-

dia, veritate, iustitia patefactæ. 1. Ita discimus, præter corpora, spiritus aliquos esse, quod athei negant, vt Deum negent. Fit ergo ipse hostis Dei, testis Dei. Cum

Aët. 23. 8. atheis prosternuntur & Sadducaï. Sadducaï enim dicunt, non esse resurrectionem, neque Angelum, neque Spiritum. 2. Ab his spiritibus colligimus, absonum non esse, etiam animam nostram à corpore liberam, corporis expertem posse subsistere, ac proinde, instar Angelorum, immortalem esse atque æternam; eamque post hanc vitam, aliam viuendi rationem ingressuram. 3. Obsessorum tam tyrannicè tractatorum calamitas ostendit, quantum sit huius nequam spiritus erga homines odiû, quanta crudelitas; vnde meritò ab omni eius consortio, auxilio, familiaritate abhorremus. Est enim eius consortium fallax, auxilium inutile, familiaritas perniciofa. 4. Contra tam potentem & durum hostem, necessariò ad diuinam opem, ad Sanctorum suffragia, ad Ecclesiæ sacros ritus, & Sacramenta currimus. Malus ergo persecutor boni remedij quærendi causa est. 5. Discimus ex hac dæmonum vexatione, quàm miserè accipiat animas peccantium,

Aët. 23. 8.

Vide To-
stat. Abu-
lenf. in
cap. 8.
Matthæi.
q. 12.

cantium, quas tanquam fortis armatus possidet. Ea enim quæ in corporibus cruciatis facit, indicia sunt eorum, quæ in anima molitur. Longè enim ille ex animabus monstra efficit detestabiliora. Facit eas cæcas, ut non videant veritatem; facit surdas, ut non audiant monentem; facit mutas, ut peccata sua non confiteantur; deniq; nihil in corpore destruit, quod non suo modo etiam in anima corrumpit. 6. Ex cruciatu, quo à se possessos affligit, coniecturam haud obscure facere possumus de tormentis, quæ patientur in inferno damnati; illi, inquam, qui in æternum sub omnimoda illius erunt potestate. 7. Discimus & hinc, quàm longè meliorem hospitem possumus recipere, nempe ipsum Christum, per SS. Eucharistiam in pectus nostrum intrare cupientem, qui identidem stat ad illud ostium & pulsat; ipsum Spiritum sanctum, qui meritò *dulcis hospes anima* ab Ecclesia appellatur; ipsam SS. Trinitatem iuxta illud; *Si quis diligit me, sermonem meum servabit, & Pater meus diliget eum, & ad eum veniemus, & mansionem apud eum faciemus.* Quàm isti longè alij melioremq; sunt hospites? quàm longè ali-

Ioann. 14.

23.

ter domum, in quam intrant solent ornare? Vt ergo Deo ianua, & fenestra, & totum pectus aperiatur, excludaturq; vastator Angelus, finit diuina prouidentia à dæmone malo infessos adeò malè tractari.

§. VIII.

Omnis peccator meretur à diabolo, cui se subicit, possideri.

Hi omnes, alijq; plures sunt optimi fines, ob quos diuina prouidentia adamantinas Inferorum portas referat, damnatisq; spiritibus inde exeundi, hominesque inuadendi facit potestatem. Sed longè aliæ sunt ex parte ipsorum hominum causæ, quæ Deum cogunt, vt, tanquã iustus criminum vindex, dæmones, haud secus ac tortores carnificesq; suos, iubeat in homines insilire, sæuire, furere. Imperator rex militibus suis, vt ciuitatem rebellem armata manu inuadant, spolient, diripiant, incendant; & Deus de cælo aspiciat tot homines sibi indignissimè rebellantes, nec mittat suos hos stygios executores, vt eos lacerent? Audiit D. Paulus, incestum, apud Corinthios, commissum, & zelo Domini exardescens iudicauit, *tradere huiusmodi satana in interitum carnis*; audit & videt

det mundi Rector longè magis nefanda, & satanam nullum habeat, cui nefarios tradat? Septem dæmonia fuerunt in Maria Magdalena. cur? quia *erat in ciuitate peccatrix*. Tot ergo dæmonia meruit, quot hydræ fuerunt capita. Luxuria enim raro est sola; ornat se superbè, vt placeat; auarè emulget à iuuenibus opes, quibus se ornet; irascitur, si contemnitur; odit, si non amatur; & quia sine Baccho & Cerere friget Venus, carnem gulosè saginat. Caro autem opprimit spiritum; nec sapiunt terrenis desiderijs cælestia. Hinc acedia. Hæc sunt septem hydræ capita, quorum singulis suis Satan debebatur. Illi enim se subiicit, quisquis illius suggestioni obedit. Malè igitur Deus accusatur, quòd homines diaboli subiiciat potestati; ipsi homines dum peccant, se se imperio illius subiiciunt; se ipsos igitur accusent. Immo Dei clementiã obstupescant, tam paucos peccatores tyranni huius libidini permittentis. Non millesimus, nec millies millesimus patitur, quod omnes peccatores merentur. Qui autem patiuntur, quod meruerunt, sciant illud S. Augustini dictum:

Dæmones, nisi quos fallendo, deceperunt, de ciu. l. 4

Ef s

poside. cap. 34.

Marc. 16.

9.

Luc. 7. 37.

2 Hier.
2. 2. 2. 2.
F. 2. 2. 2. 2.
in v. 2.
D. 2. 2. 2. 2.

possidere non possunt : iure per peccatum ac-
quisito scilicet. Nam Dei potestate accepta,
possunt, ob alios quoq; bonos fines, etiam
sæuire in innocentes, vt infra docebo.
Interim & nocentes diuinus iudex, vt iu-
stè, ita & vtiliter plectit.

§. IX.

*In energumenis pœna diuina conside-
randa.*

S. Hier.
in Dan. S.
Epiphan.
in vita
Danielis.

Si aliquos permittit palam ita vexari,
eosq; monstrosos fieri, ceteris mortalibus
monstrat, quid vitare debeant, ne & illi in
huiusmodi monstra abeant. Sententia D.
Hieronymi & D. Epiphani est, Assyrio-
rum regem Nabuchodonosor, præterquã
quòd ita monstrosus effectus sit, quemad-
modũ eum nos suprã descripsimus, etiam
adeò monstrosum fuisse, quòd à dæmoni-
bus obsessus esset. Quæ opinio inde suam
accipit probabilitatẽ, quia certe plurima
obsessi in eo fuerunt argumenta. Quod si
ita est, reuocemus in memoriã flagitia il-
lius, & fatebimur eum totas legiones dia-
bolorum commeruisse. Saul quoq; rex à
multis grauissimisq; authoribus existima-
tur à cacodæmone infessus & exagitatus.
At quis eum innocentem passum existima-
uit,

rit, qui tam inuidus, tam superbus, tam Deo & Prophetæ inobediens, & tantus Davidis persecutor fuit? Quas ob causas dicitur: *Spiritus autem Domini recessit à Saul, & exagitabat eum Spiritus nequam, à Domino.* Recedente ergo spiritu Domini, animaq; virtutibus euacuata, succedit spiritus nequam; sicut in domum ab hominibus desertam, immigrant vlulæ, & vesper-tiliones, & striges. Huic nocturnæ & male ominatæ aui nidus vitijs paratur & ornatur; & ibi vbi vsque ad puluisculum, vt aiunt, virtutes sunt eliminatæ, libenter habitat spiritus immundus, cui locus immunditijs mundatur, & spurcitijs ornatur. Hunc ergo hospitem inuitat, qui animam suam ad hunc modum ornat; iuxta illud: *Cùm immundus spiritus exierit ab homine, ambulat per loca inaquosa, querens requiem: & non inueniens dicit: Revertar in domum meam, vnde exiui. Et cùm venerit, inuenit eam scopis mundatam, & ornatam. Tunc vadit, & assumit septem alios spiritus secum nequiores se, & ingressi habitant ibi.* Hoc ipsum declarat Cassianus his verbis. *Constat, immundos spiritus, (ordinariè) non aliter posse in illos, quorum*

Luc. 11.

24.

Cassian.
collat. 7.
c. 24.

quorum corpora obtenturi sunt, penetrare; nisi prius eorum mentes cogitationesq; possederint. Quos cum timore ac memoria Dei, vel spiritali meditatione nudauerint, velut exarmatos omni presidio, ac munitione diuina nudatos, facile vincendos audenter inuadunt: domicilium deinceps in ipsis, velut in possessione sibi tradita presumunt.

§. X.

Exempla eorum, qui in poenam à demone sunt infesti.

Metaphr.
1. Febr.

Potest hoc innumeris exemplis illustrari, atque in primis eo, quod in vita S. Tryphonis legimus. Adducta erat, ad hunc sanctum Gordiani Imperatoris filia, à malo demone infesta. Eum demonem adiurans Tryphon interrogauit, cur ausus esset in puellam hanc intrare? Coactus igitur pater mendacij dicere veritatem, respondit: *Dæmones in illos habere potestatem, qui opera ipsorum grata exercent: qualia sunt, cultus simulachrorum, blasphemia, adulteria,*

Sigebert.
circa An.
697.

veneficia, inuidia, cades &c. Verum hoc esse, docet historia S. Kiliani à nobis alibi recitata. Summa est. Persuaserat Kilianus Franconia Duci, vt Geilanam fratris eius coniugem dimitteret, ne alter Herodes fieret.

ret. Id mœchæ fuit peracerbum. In ultionem igitur Kilianum interfici iussit. Sed & Geilana experta est diuinam Nemefin, à dæmone enim correpta truculentas pœnas dedit. Scribit in Arnolphi vita Lisiardus, D. Arnolphum cum pacem etiam atq; etiam suaderet, à Folcardo homine potente præ sanè arroganter contemptum fuisse: ob quem factum spiritus superbiæ in eum accepit potestatem, illumq; possidens miserandum in modum laceravit. Gundericus Wandalorum rex templum statuerat compilare; in ipso adhuc limine erat, cum eum vindex Genius malus anteuertit, & prius in illum, quàm ille in templum intrauit. Nihil hoc noui. Iam olim *Deus misit in impios iram indignationis suæ, indignationem, & iram, & tribulationem, immisiones per angelos malos.* Cur non per angelos malos? qui contra Pharaonem aliosque peccatores ipsas bestias armauit? Sunt angeli isti bestijs etiam sæuiores.

§. XI.

Ob leniores quoque culpas demoni in homines dari potestatem.

Sed bestia istæ catenis vinctæ, custodijsque clausæ tenentur; irrumperè non possunt,

Lisiard.
in vita S.
Arnolphi
cap. 41.

Plal. 77.
49.

S. August.
I. 4. de ci-
uit. c. 34.

Aug. III
de civ. ni
id. gl. III
c. 34.

S. Hiero-
nym. in
vita Hila-
rij.

possunt, nisi in eos, quibus vel culpa talē
pœnam parat, vel Dei providentia. Quo
sensu S. Augustinus ait: *Potestas inimica
vincit, aut subiugat neminem; nisi societate
peccati.* Quamobrem quæstionem mouet,
& soluit in hunc modum. *Dicit aliquis, si
ligatus est diabolus, ut est, quare adhuc tan-
tum præualet? Verum est, fratres charissimi,
quia multum præualet: sed tepidis & negligen-
tibus, & Deum in veritate non timentibus do-
minatur. Alligatus est enim, tanquam canis
catenis innexus, & neminem potest mordere;
nisi eum, qui se illi mortifera securitate con-
iunxerit.* In adultis igitur ordinariè & ple-
rumque flagitium aliquod præcedit, quod
diabolo ianuam aperit, per quam in homi-
nem ingrediatur. Testem do D. Hierony-
mum, cuius hæc verba sunt: *In Gazensis
emporij oppido, virginem Dei, vicinus iuuenis
deperibat. Quicquid frequenter tactu, iocis,
nutibus, sibilis, & ceteris huiusmodi, quæ solent
moritura virginitatis esse principia, nihil pro-
fecisset, perrexit Memphim; ut confesso vul-
nere suo magicis artibus rediret armatus ad
virginem. Igitur post annum doctus ab Escu-
lapy vatibus subter limen domus puella tor-
menta quadam verborum, & portentosas si-
guras,*

guras, sculptas in eris Cyprij lamina defodit. Illico insanire virgo, & abiecto capitis amictu rotare crinem, stridere dentibus, inclamare nomen adolescentis. Magnitudo quippe amoris eam in furorem verterat. Perducta a Parentibus ad Monasterium seni (Hilarioni) traditur, ululante, statim, & confitente demone: Vim sustinui, inuitus sum adductus. Quam bene Memphi somnijs homines deludebam? O cruces! ô tormenta! qua patior? Exire me cogis, & ligatus subter limen teneor. Non exeo, nisi adolescens, qui ligauit, dimiserit. Tum senex, Grandis, ait, fortitudo tua, qui lino & lamina strictus teneris. Dic quare ausus es ingredi puellâ Dei? ut seruare, inquit, eam virginem Tu seruares proditor castitatis? cur non potius in eum, qui mittebat es ingressus? ut quid, respondit intrarem in eum, qui habebat collegam meum amoris demonem? Noluit autem sanctus iubere signa perquiri, ne aut solutus Damon incantationibus videretur recessisse, aut ipse sermoni eius accommodasse fidem, asserens fallaces esse demones, & ad simulandum callidos. Seuerè autem, reddita serenitate, increpuit virginem, cur fecisset talia, per qua demon intrare potuisset? Qualia autem ea fuerint non expressit,

pressit, vel ne virginem infamaret, vel, ut minoris culpæ tam graui pœna, alios à maioribus quoq; peccatis absterreret.

§. XII.

Clariora exempla eorum, qui ob leues culpas, traditi sunt diabolo cruciandi.

S. Greg.
lib. i dial.
cap. 4.

Si enim in virgine inuenit, ob quod in eam immigrare potuit immundus Spiritus, quot causas habebit in Helena aliqua, aut Thaide? Atque ut, quæ leuiora videntur, sufficere intelligas ad hospitij illius apparatus, Romæ, *quadam die Dei famula ex monasterio virginum hortum ingressa est, quæ lactucam conspiciens concupiuit, eamq; signo crucis benedicere oblita, auide momordit: sed arrepta à diabolo protinus cecidit. Cumq; vexaretur, Patri Equitio sub celeritate nunciatum est, ut veniret concitus, & orando succurreret. Moxq; hortum idem pater ut ingressus est, cœpit ex eius ore quasi satisfaciens ipse qui hanc arripuerat diabolus clamare, dicens: Ego quid feci? ego quid feci? Sedebam ibi super lactucam, venit illa, & momordit me. Cui cum graui indignatione vir Dei precepit ut discederet, & locum in omnipotentis Dei famula non haberet. Qui protinus abscessit, nec eam ultra contingere prauauit.* Itaque non cogita-

cogitatio tantum impura, locum dat diabolo, sed etiam leuis indulgentia gulæ, aut crucis faciendæ neglectus; &, vt Petrus Thyraus (qui in hoc argumento est valde locuples, magnamque disputandi materiã suppeditauit) docet, certum est, veniales culpas demonibus homines ingrediendi occasionem præbuisse. Confirmat hanc doctrinam Cassianus hoc exemplo. *Cum esset Moyses singularis, & incomparabilis vir, ob reprehensionem vnius sermonis, quem contra Abbatem Macharium disputans paulò durius protulit, quadam scilicet opinione præuentus, tam diu confestim est traditus spiritui, vt humanas egestiones ori suo ab eo suppletus ingereret. Quod flagellum purgationis gloria se Dominus intulisse (ne scilicet in eo vel momentanei delicti macula resideret) velocitate curationis eius atq; aucto remedio demonstrauit. Nam continuo Abbate Machario in oratione submisso, dicto citius nequam spiritus ab eo fugatus abscessit. En quid vnum impatiens verbum; quid leuis gula, quid fortè incauta cogitatio puellæ superioris, in diuino conspectu, pœnæ meruerit? Quibus pœnis digni erunt in omne scelus fatuati?*

Pet. Thyraus p. 2.
de demoniacis
c. 30.

Cassian.
collat. 3.
c. 27.

§. XIII.

*Multò magis, ob grauiora peccata, alij puni-
recensentur.*

Lisard.
Episcop.
Suession.
in vita S.
Arnolph.

Quid alij merebuntur, qui se se in illi-
citas voluptates totos immergunt? qui vi-
no & ingluuie ventris non rationis tan-
tùm, verùm etiam sanitatis vigorem op-
primunt? qui in peccata conantur etiam
esse ingeniosi? Sueffionensis Ecclesiæ Epi-
scopus Arnolphus postquam ab adolescen-
te totam dæmonum legionem exturbauit,
quæ fuit ex eo pristinæ sanitati restituto,
quanam de causa tam atroci malorum spi-
rituû tyrannidi traditus fuerit? Cui ado-
lescens: *vindicta*, inquit, *quam in alio pro-
bavi, præcipua mali, quod passus sum, causa
fuit. Porro fugientem me demones primùm
insecuti: post affecuti circumsteterunt; & ubi
vehementer terruissent, ingressi fuerunt infe-
licem.* Itaque cur non vindictæ appetentes
talem vindicem mereantur, si merentur,
vindictæ approbatores? Cur superbos nõ

Iob. 41.

Everhel-
mus Abb.
Altimõ-
tensis in

hoc pacto humiliaret, qui est *rex super om-
nes filios superbie?* Sic ingressus est mox il-
lum religiosum, vbi Popponis Stabulensis
Abbatis sui mandatum implere neglexit,
& non sine contemptu præteriuit. Super-
bos

hos pariter, & inobedientes, ac suis paren-
tibus impiè ingratos eandem pœnam sæ-
pe sæpius irrogatã legimus, vt quod pec-
catum est frequentissimum, etiam frequen-
ti exemplo puniretur. Venerunt aliquan-
do ad S. Parthenium parentes duo, cum
adducto filio, qui grauibus tormentis à
dæmone quatiebatur. Eum Sanctum eni-
xè rogauerunt, vti filium suum pristinæ re-
stitueret sanitati. His S. Parthenius ita re-
spondit: *Sinite, torqueatur. parricida est:
parentibus vobis sæpe molestus fuit: & quam
eidem optastis, iustam sustinet castigationem.*
Quo exemplo non filij tantùm discunt
esse morigeri erga parentes, sed etiam pa-
rentes monentur, ne filijs irati diabolum
imprecantur. Audit enim Deus, & vtram-
que partem subinde vno plectit ictu, pec-
cantes, & imprecantes. Habent ergo po-
stea, & quod meruerunt illi, & quod pe-
tierunt isti, nec possunt iure conqueri con-
tra Deum, à quo impetrauerunt, quod op-
tauerunt. Sic ille pater filiaë quinquenni,
quam deprehenderat lac comedentem, ira
effervesceus imprecatus est, *vt vna cum
lacte diabolum voraret.* Vix verbum hoc illi
ex ore euolauit, cum diabolus inuolauit

vita Pop-
ponis
cap. 18.

Metaphr.
7. Febr.

Cæsius
l. 5. c. 26.

Idem lib,
eod. c. 11,
& 12,

in puellam; quam vsque ad maturam aetatem miserè cruciauit. Alia duo recenset idem author, vnum de vxore, alterum de filio, quibus maritus & pater diabolum imprecatus est cum effectu. Nihil habent ergo isti, quod accusent Mundi gubernatorem. Digni sunt hac pœna, in qua Deum ludunt. Ludunt autem, si petunt, quod nolunt impetrare.

§. XIV.

Sancti demonem in alios fauientem impetrantes.

Andoen.
Rhotomagen-
sis præsul in
vita S. Eli-
gij lib. 2.
c. 20.

Quamquam etiam bono zelo Sancti leguntur hunc Spiritum præuaricantibus imprecati, vel pro potestate sua etiam immississe, in iustam peccati pœnam, ac emendationem. S. Eligius Nouiomensis Episcopus, viderat à suis subditis, in natali die S. Petri, impios quosdam ac supersticiosos chorearum ritus celebrari. Eos, pro officio suo, volebat esse abrogatos. Vfus argumentis; surdi fuerunt. Vfus est imperijs; quasi saxum fuere immobiles. Vtq; plerumq; est inemendabilis pertinax consuetudo, cum corrigi deberent, facti sunt longè insolentiores. Vltimum remedium petijt à Deo Eligius, vt in eos animaduertere-
ret.

ret. Petijt, impetrauit. Mox enim amplius triginta (alij quinquaginta numerant) obfessi sunt à spiritibus mundis. Tremuerunt hoc tam diro spectaculo reliqui, & sociorum miserti Sanctum virum rogaerunt, vt eos hoc supplicio liberaret: quibus respondit: *Experiantur prius, cui seruire elegerint.* Perdurauit ea vexatio, per solidum annum. Vertente anno, ac natali S. Petri demum redeunte, intolerabili illa tortura sunt liberati. Ita plebeia petulantia minimè plebeo modo, & chorea choreis ipsis punita est. Castigata quoque ad eundem modum militaris licentia legitur, apud Magaum Gregorium. Siquidem *Valeria prouinciam Longobardis intrantibus, ex monasterio reuerendissimi viri Equiti in prædicto oratorio ad sepulchrum eius monachi fugerunt. Cumq; Longobardi seuietes oratorium intrassent, cœperunt eosdem monachos foras trahere, vt eos aut per tormenta discuterent, aut gladijs necarent; quorum vnus ingemuit, atque acri dolore commotus clamauit: Heu, heu, Sancte Equiti, placet tibi, quòd trahimur, & non nos defendis? Ad cuius vocem protinus seuietes Longobardos immundus spiritus inuasit. Qui corruentes in terram*

S. Greg.
lib. 1. dial.
c. 4.

tam diu vexati sunt, quousque hoc cuncti, etiam qui foris erant, Longobardi cognoscerent, quatenus locum sacrum temerare ulterius non auderent. Utinam, hoc tempore, Equitij hæc potestas etiam alijs Diuis concederetur, quorum templa quotidie violantur! Sed ea, pro dolor, est militaris disciplina, ut milites ipsi diabolorum vice fungi videantur. Ceterum non est nouum, si sanctis aliquando hæc potestas datur, cum, ut su-

1. Cor. 5. 5. præ vidimus, etiam Corinthiū Paulus tradiderit Satanæ *in interitum carnis, ut Spiritus saluus fieret*; ut alibi Hymenæum quo-

1. Tim. 1. que & Alexandrum, ob blasphemias. Ac-
20. cusatis enim ijs, qui *circa fidem naufragauerunt*, addit: *ex quibus est Hymeneus, & Alexander: quos tradidi Satanæ, ut discant non blasphemare.* Quæritur, quid sit trade-

Theodor. re Satanæ? Respondetur, eos qui excom-
in 1. Tim. municantur tradi Satanæ, qui extra Eccle-
v. 20. & S. siam regnat, eoque ipso excommunicatos,
Ambros. tempore Apostolorum, solebat in anima,
ibid. & in corpore affligere. Dum enim orationibus, suffragijs, sacrificijs, sacramentis, societate Christi atque Ecclesiæ, diuinæque protectione, & pastoralis cura alijsque bonis priuabantur, ita tyrannidi & incur-
bus

bus dæmoniorum exponebantur, vt in eos magis quàm antè grassarentur, ægritudine corporis, vulneribus aut plagis, quasi possessos, hoc est enim *in interitum carnis* tradere. Quemadmodum postea, cùm S. Ambrosius quendam Satanæ tradidisset, dæmon eodem momento eum abripiens discerpere cœpit.

Paulin. in
vita S.
Ambrosij

§ XV.

Quàm iuste Diui subinde, immisso malo spiritu, impios puniant?

Quòd si mortales hoc rectè fecerunt, cur non & Diui calites, eodem vindice, vterentur, ad honorem suum defendendum? Enimuerò vsi sunt. Luculentus testis est Gregorius Turonensis, apud Tricassinorum Campaniæ urbem templum fuisse, in quo S. Lupi ossa condita fuerunt. Ad illud templum Mauri cuiusdam seruus confugit, quem assecutus herus in S. Lupum verba blasphema euomuit, qui extemplo diuinam ultionem sensit. Quippe lingua, qua dira verba effudit, obrigit; & Tartareo enthusiasmo agitatedum horrendum mugire, totamq; clamoribus inconditis ædem replere cœpit, tertiaque die, cum grauissimo cruciatu, vitam finiuit. Vt Ma-

S. Gregorius
Turonensis cap.
67. de
Gloria
Confess.

Baron.
to. 7 An.
Christi
630.

tris quoque suæ honorem defenderet Christus, ad eundem modum in illam blasphemos puniuit. Nam, vt post Cedrenum Baronius memorat, aliquando Græci in domo cuiusdam prandentes, eò prolapsi sunt, vt in Virginem Deiparam conuitia & execrationes iacerent. Horum aliqui illico à malis spiritibus correpti pœnas dederunt. Diabolicum crimen est, blasphemare; jure igitur meretur diabolus punientem, vt impij isti jam eum tortorem incipiant pati, quem in inferno æternum sustinebunt, punitorem. Denique quid homines queruntur, se permitti à Deo diaboli potestati, vel sanctis se vindicantibus, vel parentibus imprecantibus; cum toties ipsi sibi diabolus imprecetur? Nonne digni sunt, vt exaudiantur, & monstrosè optantes monstra fiant? ô si homines agnoscerent, quantum sit malum à diabolo possideri, & multò magis, ab illo in infernum abripi; utiq; sibi ipsis non imprecarentur, ab hoc tam crudeli hospite possideri; neq; iurando tam temerè dicerent: *Diabolus me rapiat: Mille diaboli me lacerent; Mille diaboli me auferant, si hoc, vel illud feci.* Fecerunt, & audent iurare? Veniret profus
in exi-

in exitium humanum tam auidus hostis, nisi diuinæ bonitatis immensitas cupientem toties prohiberet. Quæ proinde potius admiranda est, quòd non sapius faciat. potestatem diabolis in homines insiliendi; quàm quòd tam rarò in sceleratissimos, & omni supplicio dignissimos eos immittat.

§. XVI.

An, & cur innocentes Deus sinat à malis spiritibus insidari?

Illa itaque maior potest esse quæstio, cur aliqui absque vlla sua culpa sinantur à cæcodæmone vexari? Nam & tales à malo spiritu subinde inuadi, cum experientia docet D. Augustinus his verbis: *Graue in-*
gum filios Adam à die exitus de ventre matris
eorum, usq; in diem sepulturae & matrem,
omnium, usque ad eò impleri est necesse; ut ipsi
paruuli per lauacrum regenerationis ab origi-
nali peccato, quo solùm tenebantur vinculo,
iam soluti, multa patientes nonnulli incursiones
Spirituum malignorum patiantur? Habentur huius generis quàm plurima exempla. Sufficit illud, quod Marcus recenset, de eo qui dixit: *Magister attuli filium meum ad te*
habentem spiritum mutum: qui, ubicunque
eum apprehenderit, allidit illum, & spumat,

S. Aug.
lib. 21. de
ciu. c. 18.

Marc. 9.
16.

& stridet dentibus, & arescit: & dixi discipulis tuis, ut eijcerent illum, & non potuerunt &c. Et interrogauit Christus: *Quantum temporis ex quo ei accidit? At ille ait. Ab infantia.* Itaq; ab infantia nonnullis hoc accidit, & contra scripturam negari non potest. Cur igitur innocentes, & qui peccare nondum possunt, permittit torqueri Deus? Vt variæ sunt causæ, ita quoque

S. Hiero. variæ possunt dari responsiones. 1. *Quærit, & respondet D. Hieronymus in hunc modum: Quæ causa est, ut sæpe bimuli, trimulie & ubera materna lactentes, à demonio corripiantur? Inuisibilia hæc, inscrutabili Altissimi iudicio sunt relinquenda.* 2. Et si de

S. Aug. eo, quod plerumque fit, loquens, S. Augustinus dicat: *Potestas inimica vincit aut subingat neminem, nisi societate peccati; potest tamen ea potestas etiam ob alienam culpam concedi. Cùm enim in bonis, quæ quis possidet, queat puniri, possunt etiam ipsi homines nonnulli aliorum bona censer, ut sunt serui dominorum, filij parentum. Ego sum Dominus Deus tuus fortis, zelotes, visitans iniquitatem patrum in filios, in tertiam & quartam generationem eorum, qui oderunt me. Quanta sunt sæpe parentum scelera,*

Exod. 20.
5

scelera, quorum castigatio in filijs, quid mirum est, si cernatur? 3. Num Deus iniustus fuit, quando permittit à dæmone Iobum cædi? At Iob vir rectus & innocens fuit? Sic magnæ immo maioris præbuit patientiæ exemplum. Ob eandem causam potest diuina prouidentia permittere, vt alij penitus à dæmone insideantur. 4. Potest etiam hæc plaga scutum esse contra peccatum: quomobrem refert Sulpitius, Eremitam quendam à Deo postulasse, & impetrasse, vt per menses aliquot eius corpus ab inhabitante dæmonio affligeretur, ob periculum peccati superbiæ. *Cognovit profectò vir pius, addit Thyraeus, non semper præteritis & commissis peccatis tribui dæmonum torturam, sed quandoque admitti; ne in peccata homines incidant, Deumq; offendant.* 5. Faciunt huc etiam reliquæ diuinæ prouidentię causæ, de agnitione spirituum, & infernalium tormentorum; de peccati detestatione, quæ inde hauriri potest. Quibus adde, hinc multos sanctos innotuisse, qui potestate diuinitus accepta dæmones eiecerunt; hinc Euangeliū fuisse confirmatū; hinc crucis formandæ vim intellectam; hinc vsum aquæ benedictæ
appro

Sulpit. in
vita S.
Martini
dial. 1.

Petrus
Thyræ. p.
2. de dæ-
mon. c. 36

approbatum; hinc sacramentorum baptismi, confessionis, & Eucharistiæ virtutem illustratâ; quibus omnibus prædictus author, aliique scriptores, dæmonem cessisse docuerunt. Esto igitur faciat ex obsessis monstra monstrosus ille habitator, non facit id, sine iusti Dei permisso, non sine providentia, non sine causa, non sine mille emolumentis.

§. XVIII.

Exemplum innocentis à diabolo infestæ femine.

Ven. Beda in vita
S. Cuthberti c. 15.

Hoc pacto consolatus est S. Cuthbertus præfectum Egfridi regis Hildmer nomine, cuius uxor cum elemosynis & ceteris virtutum fructibus esset intenta, subito correpta à demone acerrimè cœpit vexari, ita ut stridendo dentibus, voces miserabiles emitendo, brachia vel cetera corporis sui in diuersa raptando, non minimum cunctis intuentibus vel audientibus incuteret horrorem. Ea ita iacente, maritus concitato equo Cuthbertum adiit, reque ipsa calata, ab eo petijt sacerdotē. At Cuthbertus ad orandum secedens diuinitus didicit rei veritatem. Reuersusque ad eum, Non inquit, alium mittere, sed ipse ad visitandam eam tecum pergere debet.

beo. Cumq̄ agerent iter, coepit flere homo, & dolorem cordis profluentibus in maxillam prode lachrymis. Timebat enim, ne cum eam demoniosam inueniret, arbitrari inciperet, quia non integra Domino, sed ficta fide seruisset. Quem vir Domini blandè consolatus, Noli, inquit, plorare, quasi inuenturus sim coniugem tuam, qualem non velim. Scio enim ipse, quamuis te dicere pudeat, quia demonio vexatur: scio etiam quia priusquam eò peruenimus, fugato demonio liberabitur, ac nobis aduenientibus eum gaudio occurrens, has ipsa habenas sanctissima mente excipiet, nosq̄ intrare citius obsecrans, ministerium quod consueuerat, nobis sedula impendet. Neque enim tali tormento soli subijciuntur mali, sed & occulto Dei iudicio aliquoties etiam innocentes in hoc saculo, non tantùm corpore, sed & mente captiuantur à diabolo. Hæc ille, quæ clarè ostendunt, energumenos, de quorum scelere nihil constat, non esse temerè, tanquam sceleratos, iudicandos; sed sæpe ad Sanctorum gloriam, à quibus liberantur, alijsq̄ occultis Dei iudicijs, cruciari. Neq̄ enim vnica tantùm Deo est rerum permitendarum causa. Noui hominem in suis oculis magnum, qui ausus est alium nõ solum

lùm

lūm apud ceteros differre, verūm etiā manifestè persequi, quòd audisset, eum à damone vexatum. Idem, credo, fecisset Iobo, si cum illo vixisset. O quā iusta sunt iudicia Dei! Nam hic ipse, eodem vexationis genere, per eiusdem spiritus ministrum, paria passus est: sed non paria de se iudicavit. Quia enim *non videmus mantica, quod in tergo est*, sibi ipse ignovit, immò laudi duxit, quod in altero censuit esse indicium improbitatis.

CAPVT XIV.

An, & quomodo diabolus possit creaturas in monstra conuertere?

§. I.

Sensus questionis, & aduersariorum fundamenta.

Superest tertius modus, quo diabolus non jam se ipsum, neq; eos, quos possidet monstrificos facit, sed homines & ceteras creaturas videtur re ipsa ac verè in monstra mutare. Satis enim monstruosum est, si animal aliquod de vna specie in aliā transformatur: quod num fiat, & quo modo fiat, aut non fiat, tamen